

2007. LXI. ÉVFOLYAM 2. SZÁM

Alapította Heimler Károly.

Kiadja:
a Soproni Szemle Alapítvány

Főszerkesztő:

Szerkesztőbizottság:

DOMONKOS OTTÓ, GIMESI SZABOLCS, GÖMÖRI JÁNOS, HÁRS JÓZSEF titkár, olvasó- és
technikai szerkesztő, JANKÓ FERENC, JÓZAN TIBOR, KUBINSZKY MIHÁLY, MOLNÁR
LÁSZLÓ, PÁPAI LÁSZLÓ, SARKADY SÁNDOR

Soproni Szemle. A Soproni Városszépítő Egyesület helytörténeti folyóirata. Alapította Heimler Károly.

Megjelenteti a Soproni Szemle Alapítvány, Sopron Megyei Jogú Város támogatásával.

Felelős kiadó Dr. Bartha Dénes. Megjelenik évente 4 alkalommal, összesen 24 ív terjedelemben

2007. LXI. ÉVFOLYAM 2. SZÁM / Varga Imréné : Emlékezés Tirnitz Józsefre*

123 Varga Imréné : Emlékezés Tirnitz Józsefre^{*(1)}

„Éltél, ahogy kellett vagy ahogy lehetett,
Most az örök béke ölel át és a végtelen szeretet.”

Halála mindenkit mélyen megrendített, aki szerette, tisztelte és ismerte. 2007. április 7-én – nagyszombaton – örökre lehunyta szemét és szíve megszűnt dobogni. Búcsúztatására április 13-án került sor gyászmisén és a Szent Mihály temetőben. Mindkét esetben Csóka Gáspár atya (OSB), a pannonhalmi főapátság levéltárának vezetője végezte a szertartást, aki kiemelte többek között hosszú, dolgos levéltári munkálkodását és az ehhez tartozó „szolgálatot”.

Régi ismeretségünkre emlékekezve Hozzá fűződő személyes emlékeimből szeretnék néhányat felidézni. A Soproni Levéltárban kolléganóként nagyon sok időt, több mint 45 évet tölthettem el vele. 1958-ban mint megbízott igazgató vett fel levéltári alkalmazottként. De ismeretségünk már jóval korábbról datálódott, a szüleimmel való [124](#)jó barátsága révén. Jóska volt az, aki bevezetett a levéltári iratanyag rejtelseibe. Körbevezetett a raktárakban és rövid történelmi áttekintéssel elmagyarázta az iratanyag iktatási rendszerét, kutathatóságát, jelentőségét. Megmutatta például a polgármesteri, az árvaszéki iratok előkeresését, a sorszamos és alapszamos iktatást, a segédletek használatát. Bármikor mehettem Hozzá kéréssel, kérdéssel: mindig türelemmel, készségesen és a legmesszebbmenően segített. A rendezést, selejtezést és segédletkészítést, és a levéltári munka számos ágát az Ő irányításával és alapos útmutatása nyomán sajátítottam el.

Emlékszem, ahogy a máig meghatározó fondjegyzék készítéséhez az iratanyagot polcról-polcra járva dolgozta fel. Ebbe a munkába engem is bevont, így ismerhettem meg a megyei levéltárat. Az idők folyamán Ő olvasta el először tanulmányaimat, és ha szükséges volt, javította azokat. A témáim kiválasztásánál és kivitelezésében ötleteivel is támogatott. Ugyanígy szolgált ki önzetlenül, türelemmel mindenkit, aki kéréssel fordult hozzá. Számptalan esetben segített a kutatóknak, levéltári kollégáknak a régi német, latin és magyar írások kiolvasásában, fordításában. Minden egyes ügyben a legalaposabban járt el, minden lehetséges anyag átnézésével. A részemre kiadott akták ügyeit is kielemeztük, hogy biztosan minden érintett anyagot átnéztem-e. Így adta át szerzett tudását, amit én mindig szívesen fogadtam. Ha valamit hibáztam, azt nagyon bölcsen, jó szívvel és szelíden adta tudtomra. Nem emlékszem arra, hogy valaha is megemelte volna hangját, vagy haragudott volna rám. Ez a viselkedése

másokkal szemben is jellemző volt.

Nyugdíjasként is dolgozott, bejárt a levéltárba naponta pár órára, mert hiányzott – ahogy Ő szokta mondani – a régi iratok „illata”. Az ifjú kolléganők, kollégák is mindig szeretettel várták, és ha betegsége miatt nem tudott bejönni, hiányolták és aggodalommal érdeklődtek felőle. Nekik is átadta egy életen át szerzett tapasztalatait. Soha nem volt féltékeny a tudására, szívesen adta azt tovább, hogy ezzel is minél többet szolgáljon az emberek és a köz javára.

A hivatali ügyek mellett a családjainkról is beszélgettünk. Szüleit szeretettel emlegette, betegségükben feleségével együtt gondosan ápolták őket. Gyermekeiről sokat mesélt és nagyon büszke volt rájuk.

József napján, március 19-én a kórházban köszöntöttem fel, akkor még nagyon bizakodó volt, tervezgetett. Nem gondoltam arra, hogy ez lesz az utolsó találkozásunk. Neki köszönhetem és az Ő érdeme, hogy a sokrétű levéltári munkát megszerettem. Mindig hálás szívvel gondolok Rá és emlékezem vissza a levéltárban vele eltöltött hosszú időre.

Emlékét szeretettel megőrizzük.

2007. LXI. ÉVFOLYAM 2. SZÁM / TANÁCSURAK ÉS JOBBÁGYOK. TÁRSADALOM A 17–18. SZÁZADBAN

125 TANÁCSURAK ÉS JOBBÁGYOK. TÁRSADALOM A 17–18. SZÁZADBAN

2007. LXI. ÉVFOLYAM 2. SZÁM / TANÁCSURAK ÉS JOBBÁGYOK. TÁRSADALOM A 17–18. SZÁZADBAN / H. Németh István: Az állam szolgái vagy a város képviselői? A központosuló várospolitikai hatásai a soproni politikai elit átrendeződésére²

H. Németh István: Az állam szolgái vagy a város képviselői? A központosuló várospolitikai hatásai a soproni politikai elit átrendeződésére²⁽²⁾

2007. LXI. ÉVFOLYAM 2. SZÁM / TANÁCSURAK ÉS JOBBÁGYOK. TÁRSADALOM A 17–18. SZÁZADBAN / H. Németh István: Az állam szolgái vagy a város képviselői? A központosuló várospolitikai hatásai a soproni politikai elit átrendeződésére² / Európai tendenciák

Európai tendenciák

A kora újkori városok (és államok) egyik alapvető, Európa-szerte tapasztalható jellemzője az állam megerősödése, az államigazgatás hatáskörének kiterjesztése, az állam mind nagyobb mértékű beavatkozása. A jelenséggel a Magyar Királyság szabad királyi városaiban a 17. század végén találkozunk, amikor a Wesselényi-felkelés elbukása megadta a bécsi udvar számára azt a lehetőséget, hogy életbe léptethetett olyan várospolitikai intézkedéseket, amelyek az osztrák tartományokban, de tágabban értelmezve a Németrómai Birodalom más tartományaiban, illetve az európai államokban már nem voltak ismeretlenek. Az állam megerősödésének lehetünk tanúi szinte minden téren: a kora újkori